

NEWSLETTER NO 58.
Udruge korporativnih pravnika

ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM SVIBNJA I LIPNJA 2016.

1. Redovna sjednica Skupštine Udruge korporativnih pravnika
2. 54. Susret pravnika u Opatiji
3. Zakonodavno promišljanje, može li Zakon o parničnom postupku promijeniti ovršni postupak?
4. Hrvatska u EU:
 4. 1. Rotterdam – Antwerpen efekt kao jedan od učinaka pristupanja EU
 4. 2. Što EU i nama nosi referendum Brexit?
5. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2881/14 i dr.: Ukidanje članka 39. stavak 3. Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13, 93/14)
6. Njemački korporativni pravници izborili se za svoju poziciju

1. Redovna sjednica Skupštine Udruge korporativnih pravnika

Dana 6. svibnja 2016. u prostorijama Hrvatske gospodarske komore održana je redovna sjednica Skupštine Udruge korporativnih pravnika, koja je ove godine ujedno bila i izborna.

Uz uobičajeni dnevni red odnosno prihvaćanje izvješća o radu Udruge i izvješća o radu Predsjedništva za 2015. te informiranja o radu Udruge u prethodnoj godini, Skupština je zbog isteka razdoblja na koje su birani, razriješila predsjednika Udruge, članove Predsjedništva i članove Nadzornog odbora Udruge.

Na novi mandat u trajanju od 16. svibnja 2016. do 15. svibnja 2018. za predsjednika Udruge izabran je Vinko Berović iz Hrvatskog telekoma d.d.

Za članove Predsjedništva Udruge u istom razdoblju izabrane su Marina Kralj Miliša iz Končar – Elektroindustrije d.d., Mirjana Vučić iz HEP-a d.d., Branka Andrassy iz Tesla štedne banke d.d. i Andreja Čavlina iz Hrvatske gospodarske komore.

Za članove Nadzornog odbora Udruge izabrani su Damir Lemačić iz Tehnike d.d., Hrvoje Segedi iz HEP – Proizvodnje d.o.o. i Dalija Bat iz Končar – Elektroindustrije d.d.

Osim navedenog, na sjednici Skupštine raspravljalo se o daljnjim aktivnostima Udruge u cilju unapređivanja struke i samog položaja korporativnih pravnika.

Pripremila: Ana Zbiljski, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

2. 54. Susret pravnika u Opatiji

U organizaciji Hrvatskog saveza udruge pravnika u gospodarstvu od 18. do 20.05.2016. održan je redoviti godišnji Susret pravnika u opatiji u Opatiji. Zanimljive teme i predavači su i ove godine doprinijeli podizanju stručnosti pravnika u gospodarstvu i njihovoj informiranosti o aktualnostima zakonodavstva i prakse.

Savjetovanje je tradicionalno otvorio akademik Jakša Barbić koji je prezentirao i prvu temu ovogodišnjeg savjetovanja „Udio u tuđem udjelu“ kroz koju je upoznao prisutne s posebnom vrstom ortaštva koje se ne upisuje u sudski registar te tako omogućuje sudjelovanje u nekom društvu i financiranje ulaganja posredstvom nekog od članova takvog društva pri čemu osoba koja je u ortaštvu ima udio u udjelu člana glavnog društva. Kroz izlaganje su dani odgovori na niz pitanja koja proizlaze iz sudjelovanja članova u dva društva, jednom neposredno a drugom posredno (razlozi za sudjelovanje, vrste sudjelovanja u tuđem udjelu, ugovorni odnosi, prava, obveze i odgovornost članova društva, prestanak...).

Ostale teme prezentirane na savjetovanju bile su :

- Položaj regulatora u hrvatskom pravu - prof.dr.sc. Tatjana Josipović i prof.dr.sc. Siniša Petrović, Pf. Zgb.

- Zaštita potrošača u području osiguranja - mr.sc. Hrvoje Pauković, direktor i Nives Grgurić, voditelj odjela prav.posl. - Hrvatski ured za osiguranje, Zgb.
- Upis pomorskog dobra u zemljišne knjige - problemi u praksi - Damir Kontrec, VSRH
- Novi Stečajni zakon - aktualna pitanja postupka - Nevenka Marković - VTSRH
- Clausula rebus sic stantibus u ekonomskoj krizi - prof.dr.sc. Saša Nikšić, Pf. Zgb.
- Koncesije u sektorima voda, distribucije plina, toplinske energije, te istraživanja i eksploatacije ugljikovodika - doc.dr.sc., Frane Staničić, Pf. Zgb.
- Kolektivni otkazi radnih odnosa u praksi suda EU - prof.dr.sc. Željko Potočnjak, Pf. Zgb.
- Zaštita zakonitosti u objektivnom upravnom sporu (ocjena zakonitosti općih akata) - Ante Galić, predsjednik VUS RH.

Sve navedene teme tj. radovi prezentirani na Susretu objavljeni su u Zborniku 54. Susreta pravnika Opatija '16.

Prvi dan Susreta prezentirana je i jedna tema koja nije ušla u Zbornik - Aleksandra Maganić sa Zagrebačkog Pravnog fakulteta predstavila je novi Pravilnik o arbitraži pri Stalnom arbitražnom sudištu HGK (Zagrebačka pravila 2015.) kojim je omogućen ubrzani arbitražni postupak. Cilj postići rješavanje sporova u roku od šest mjeseci, u nekim slučajevima čak i za tri mjeseca, a troškovi za stranke trebali bi biti između 20 i 40 posto manji u odnosu na sudske troškove. Pravila o ubrzanim arbitražnim postupcima primjenjivati će se u sporovima čija vrijednost ne prelazi 100 tisuća eura, a mogu se primijeniti i za veći iznos ukoliko se stranke tako dogovore.

Sudionici Savjetovanja, među kojima su bili i članovi Udruge korporativnih pravnika, i ove su godine iskoristili priliku da, nakon informiranja o aktualnostima hrvatskog zakonodavstva i prakse u službenom dijelu, razmjene informacije i iskustva iz prakse kroz neformalno druženje u popodnevnim satima.

Pripremila: Mirjana Vučić, dipl.iur., HEP d.d.

3. Zakonodavno promišljanje, može li Zakon o parničnom postupku promijeniti ovršni postupak?

Odredbom članka 83. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, predlaže se dopuna članka 495.b Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine«, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14 – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) na način da u postupku pred trgovačkim sudovima žalba protiv presude ne odgađa ovrhu u sporovima male vrijednosti, osim ako sud koji donosi presudu odredi drugačije. Važno je za napomenuti da je uz članak 83. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku dodana napomena da izmjene Ovršnog zakona treba uskladiti s ovom izmjenom.

Također, odredbom članka 92. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku predlaže se da se danom stupanja na snagu ovoga Zakona u Ovršnom zakonu (»Narodne novine«, br. 112/12, 25/13) u članku 26. stavku 1. brojka: »10.000,00« zamjeni brojkom: »50.000,00«, na koji način se zapravo mijenja Ovršni zakon koji propisuje da žalba ne odgađa ovrhu presude u građanskim sporovima do 5.000 kuna, a u gospodarskim do 10.000 kuna.

S tim u svezi valja napomenuti kako je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona u javnoj raspravi do 09.06.2016. prema kojem se odredbom članka 4. predlaže brisanje članka 26. Ovršnog zakona.

Navedeni predloženi članak 83. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku koji se trenutno nalazi u postupku javnog savjetovanja imao bi dvojak učinak na gospodarske subjekte, ovisno nalaze li se gospodarski subjekti u ulozi vjerovnika ili u ulozi dužnika.

U situaciji kad se Republika Hrvatska u ustrojstvenom i organizacijskom smislu nosi s problemom nelikvidnosti, opterećenosti Visokog trgovačkog suda i posljedično tome predugog trajanja žalbenih postupka, trgovačka društva koja su u ulozi vjerovnika ne mogu naplatiti svoje tražbine u razumnom roku. Stoga predložena dopuna odredbe 495.b ZPP-a

moguće ublažava problem opće nelikvidnosti koji je prisutan u hrvatskom društvu i moguće ide u korist trgovačkih društava koji se nalaze u ulozi vjerovnika.

S druge strane, obzirom na poprilično visoko određen iznos spora male vrijednosti u koju kategoriju sporova ulazi većina sporova pred trgovačkim sudovima i obzirom da se u žalbenim postupcima preinačuju brojne presude, trgovačka društva koja se nalaze u ulozi dužnika, mogla bi se naći u problemima. Navedeno iz razloga jer će ovrha nepravomoćne presude do 50.000,00 kuna, umjesto dosadašnjih 10.000,00 kuna, nakon žalbenog postupka i preinačenja prvostupanjske presude u konačnici rezultirati novim sporom vezanih uz problem vraćanja neosnovano ovršenih sredstava. Nadalje otegotna okolnost je i povećanje broja predmeta, koji će dodatno usporiti donošenje pravomoćnih odluka i time odužiti vrijeme čekanja na povrat ovršenih sredstava. Ako se dogodi da neki poduzetnik ima više takvih ovršenih nepravomoćnih odluka one mogu utjecati na njegov status i opstojnost poduzetnika. Već duže vrijeme u društvu se potiče srednje i malo poduzetništvo, koje je rezultiralo određenom statistikom sudskog registra iz koje je razvidno da se znatan broj upisanih poslovnih subjekata odnosi na društva s ograničenom odgovornošću koji se prema računovodstvenim kriterijima razvrstavaju u male i srednje poduzetnike i za koje je navedeno zakonsko rješenje izuzetno otegotno kad se nađu u ulozi dužnika.

Osim iz uloge vjerovnika, odnosno dužnika, predloženo se može sagledati i s aspekta strukture prava svake države, a time i s aspekta pravne sigurnosti. Opasno je kada procesni propisi nisu sukladni, a nomotehnički je potpuno neprihvatljivo da se jednim procesnim zakonom intervenira u drugi. Pod uvjetom da se iz Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz prijelaznih i završnih odredbi izbriše odredba članka 92. i pod predpostavkom da se iz Ovršnog zakona izbriše odredba članka 26., otvara se pitanje kako bi se u praksi primjenjivala odredba članka 495.b ZPP-a i koje bi pravne učinke, odnosno posljedice imala.

Budući da Republika Hrvatska nastoji pridonijeti rastu gospodarstva, pravna nesigurnost i dileme u primjeni nisu najsretnije rješenje.

Umjesto zaključka:

Nameće se pitanje, što je cilj takve izmjene i tko želi i što s njome postići? Eto samo pitanje izgleda otvara i gramatičke dileme.

Pripremila: Gordana Štanfel, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

4. Hrvatska u EU:

4.1. Rotterdam – Antwerpen efekt kao jedan od učinaka pristupanja EU

Preuzimanje pravne stečevine EU u pravni sustav RH izaziva niz efekata u zakonodavstvu i primjeni. Međutim, nakon što je RH postala član EU u srpnju 2013. Jedan od uočenih efekata bio je i znatno povećanje obujma robne razmjene iz razloga jer je bio ukinut sav carinski nadzor nad trgovinom robe između RH i ostalih zemalja članica. I kod ostalih članica EU bio je izražen

isti efekt u godini u kojoj su pristupile EU.

Takvo povećanje obujma robne razmjene poznato je kao Rotterdam – Antwerpen efekt. To je utjecaj izvoznog i uvoznog carinjenja robe u tranzitu na vrijednost ukupne robne razmjene. Do njega dolazi jer se u zemljama članicama EU prema Extrastatu uvozno carinjenje robe iz zemalja nečlanica EU vodi kao uvoz zemlje, a prema Intrastatu izvoz te iste robe kao izvoz zemlje članice (iako npr. dolazi samo da prekrcaja robe u luci). Efekt je nazvan po gradovima koji su velike luke i gdje je uobičajeno carinjenje robe u tranzitu.

Iz tumačenja Državnog zavoda za statistiku proizlazi da je u RH roba u tranzitu isključena iz robne razmjene RH, ali Državni zavod za statistiku ipak naglašava slučajeve u kojima robu iz zemalja nečlanica uvozno carine domaće tvrtke koje su izvještajne jedinice za Intrastat, a potom takvu robu otpremaju u druge članice EU. Tako je u RH zabilježen porast izvoza odjeće, izvoz banana i novih automobila!

Iako je do porasta izvoza došlo pristupanjem RH EU i iz razloga jer je ukinut carinski nadzor trgovine između zemalja članica EU, izvoz se uvijek mora promatrati u korelaciji s uvozom robe.

Zaključno možemo reći da Rotterdam-Antwerpen efekt nema utjecaja na aktualna kretanja robne razmjene RH s obzirom na metodologiju obrade podataka DZS i jer se roba u tranzitu se isključuje iz vrijednosti izvoza i uvoza.

4.2. Što EU i nama nosi referendum Brexit?

To ćemo još vidjeti??!!!

Pripremila: Ana Zbiljski, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

5. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2881/14 i dr.: Ukidanje članka 39. stavak 3. Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13, 93/14)

Ustavni sud Republike Hrvatske na sjednici održanoj 01. lipnja 2016. godine donio je odluku o pokretanju postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i ukidanju članka 39. st. 3. Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13, 93/14; dalje u tekstu: OZ). Prijedloge za pokretanje postupka ocjene suglasnosti s Ustavom podnijeli su Ivica Crnić i Hrvatska odvjetnička komora zastupana po predsjedniku Robertu Travašu.

Članak 39. OZ-a propisuje koje podatke mora sadržavati prijedlog za ovrhu. Spornim stavkom 3. istog članka OZ-a zakonodavac je propisao sljedeće: "Prijedlog za ovrhu koji ne sadrži sve podatke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka sud će odbaciti rješenjem, ne pozivajući predlagatelja da ga dopuni ili ispravi, osim u ovrsi radi vraćanja zaposlenika na rad ili u službu." Daljnim stavcima istog članka predviđena je iznimka u odnosu na slučaj kada prijedlog za ovrhu ne sadrži OIB ovršenika.

Ustavni sud u svojoj odluci navodi da predlagatelji uz osporeni članak 39. st. 3. OZ-a ističu više prigovora, od kojih su relevantni: prigovor neodređenosti i nepredvidljivosti osporene zakonske norme, prigovor pretjeranog formalizma te prigovor nejednakog postupanja prema ovrhovoditeljima.

U odnosu na prigovor neodređenosti i nepredvidljivosti osporene zakonske norme, Ustavni sud je istaknuo da građani iz osporenog članka 39. st. 3. OZ-a ne mogu konkretno znati svoje obveze kada podnose prijedlog za ovrhu, budući da navedeni članak OZ-a propisuje mogućnost navođenja i drugih podataka u prijedlogu za ovrhu uz one koji su u istom članku taksativno navedeni (članak 39. st. 1. OZ-a propisuje da se u ovršnom prijedlogu mora navesti „...po potrebi, i predmet u odnosu na koji ga treba provesti...“, zatim „... i druge propisane podatke potrebne za provedbu ovrhe...“). Iz izričaja spomenutih odredbi ne proizlazi o kojim se podacima konkretno radi te građani ne mogu sa sigurnošću znati kojim su odredbama OZ-a ili drugog zakona ti podaci propisani. Ustavni sud je temeljem navedenog zaključio da članak 39. st. 3. OZ-a ne zadovoljava zahtjeve pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka i da je protivan zahtjevima koji proizlaze iz vladavine prava kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, sukladno članku 3. Ustava.

U odnosu na prigovor pretjeranog formalizma, Ustavni sud istaknuo je da davanje prevage načelu ekonomičnosti ne smije nerazborito ugroziti ostvarenje ostalih načela postupaka, a do čega je u konkretnom slučaju došlo. Pritom je Ustavni sud posebno istaknuo odredbu čl. 241. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15; dalje u tekstu: ZOO) koja propisuje da se zastara prekida „i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine“ te odredbu čl. 242. ZOO-a koja propisuje da „...smatra se da nije bilo prekida ako vjerovnikova tužba ili zahtjev bude odbačen ili odbijen...“. Ustavni sud dalje navodi da se na podnošenje prijedloga za ovrhu primjenjuje članak 243. ZOO-a koji propisuje da je vjerovnik, u slučaju da je tužba istog odbačena zbog razloga koji se ne tiču biti stvari, ovlašten u roku od 3 mjeseca od pravomoćnosti odluke o odbacivanju tužbe ponovno podnijeti tužbu te će se u tom slučaju smatrati da je zastara prekinuta prvom tužbom. Unatoč navedenom, Ustavni sud navodi da ovrhovoditelji koji ne postupke u skladu s člankom 243. ZOO mogu ostati bez svoje tražbine zbog nastupanja zastare, nakon provođenja prethodnih dugotrajnih postupaka, te da navedeno nije u skladu sa zahtjevom vladavine prava iz čl. 3. Ustava.

U odnosu na prigovor nejednakog postupanja, predlagatelji su istaknuli da članak 39. st. 3. OZ-a stavlja u povoljniji položaj ovrhovoditelje-zaposlenike, budući da se na iste ne primjenjuje. Na navedenu skupinu ovrhovoditelja-zaposlenika primjenjuje se članak 109. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14; dalje u tekstu: ZPP), kojim je predviđen institut ispravka ili dopune podneska. Iako je zakonodavac kao razlog za izuzimanje navedene kategorije ovrhovoditelja od primjene članka 39. st. 3. OZ-a naveo kratke prekluzivne rokove za traženje ovrhe radi vraćanja na radi ili u službu, Ustavni sud naveo je da je privilegiranjem jedne skupine ovrhovoditelja u odnosu na sve ostale došlo do povrede načela jednakosti postupanja iz članka 14. st. 2. Ustava u vezi sa člankom 3. Ustava.

Slijedom navedenog, Ustavni sud ukinuo je osporeni članak 39. st. 3. OZ-a te se na sve ovršne prijedloge na odgovarajući način primjenjuje članak 109. ZPP-a.

Pripremila: Ivana Gabrić, dipl.iur., Končar - Energetika i usluge, d.o.o.

6. Njemački korporativni pravnici izborili se za svoju poziciju

Za razliku od odvjetnika koji doprinos za mirovinsko osiguranje plaćaju u zaseban mirovinski fond (pension fund of the advocacy), korporativni pravnici u Njemačkoj su do prosinca 2015. uplaćivali doprinos za mirovinsko osiguranje u državni fond (state pension). 2015. godine donesen je zakon s ciljem uređenja predmetne problematike, kojim je zakonom uvedena mogućnost izuzimanja korporativnih pravnika od obveze plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje državnom mirovinskom fondu i plaćanje doprinosa zasebnom mirovinskom fondu, kao što plaćaju odvjetnici. No, ono što posebno ističemo je činjenica da je navedenim zakonom prvi puta u Njemačkoj uređen položaj korporativnih pravnika kao dijela pravne profesije, kao i njihova mogućnost učlanjenja u komoru kao korporativnih pravnika.

Pravna struka u Njemačkoj je jedinstvena pa su tako odvjetnici i korporativni pravnici dio iste struke (advocates/lawyers), a u poslu korporativni pravnici nose naziv lawyer (company lawyer) odnosno Rechtsanwalt (Syndikusrechtsanwalt). Svi su pravnici članovi iste komore. Pravnik može biti član komore kao 1) odvjetnik, 2) korporativni pravnik ili 3) oboje. Svaka opcija zahtijeva zasebnu prijavu komori. Prijava korporativnog pravnika u komoru usko je vezana uz činjenicu zaposlenja te pri svakoj promjeni zaposlenja (pa čak i unutar istog poslodavca) članstvo prestaje i mora se predati nova prijava za članstvo u komori. Prilikom prijave u komoru, strogo se ispituje obavlja li korporativni pravnik zaista pravne poslove za poslodavca te je li istom zajamčena neovisnost- to se dokazuje ispravom poslodavca (izjava o “dodjeli” neovisnosti) ili ugovorom o radu u kojem je sadržana odredba o “dodjeli” neovisnosti. Također, detaljno se proučava opis poslova koje korporativni pravnik obavlja i ugovor o radu istog.

Korporativni pravnici u Njemačkoj donekle imaju legal privilege, osim u kaznenim postupcima gdje mogu biti pozvani kao svjedoci, uredi im mogu biti predmet pretrage, a dokumentacija predmet zapljene. U odnosu na pravo zastupanja, poslodavce mogu zastupati u ograničenom broju postupaka, onima u kojima je VPS do 5.000,00 EUR i nije propisano obvezno zastupanje od strane odvjetnika. Također, korporativni pravnici, za razliku od odvjetnika, ne moraju imati obvezno osiguranje od profesionalne odgovornosti.

Za više informacija:

<http://blogs.dlapiper.com/employmentgermany/2016/01/07/good-news-for-company-lawyers/>

Pripremila: Ivana Gabrić, dipl.iur., Končar - Energetika i usluge, d.o.o.

**Pozivamo Vas da se aktivirate!
Pišite nam, predlažite, dopunjavajte
Vaš i naš Newsletter – kao i web stranicu.**

U Zagrebu, lipanj 2016. godine

Udruga korporativnih pravnika
www.udruga-korporativnih-pravnika.hr